

Sygn. akt IV U 1739/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Łożyńska-Motyka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alicja Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Olsztynie

sprawy E. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wpłatę emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 sierpnia 2012r.

na skutek odwołania E. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 12 marca 2013 r. nr (...) -SER

zmienia zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję organu rentowego z dnia 7 października 2011 r. i zobowiązuje organ rentowy do wypłaty świadczeń emerytalnych odwołującej E. O. za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. wraz z ustawowymi odsetkami.

/-/ SSO Beata Łożyńska-Motyka

UZASADNIENIE

Ubezpieczona E. O. w dniu 29 listopada 2012r. wniosła o wznowienie postępowania administracyjnego zakończonego decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 7 października 2011r., wstrzymującej jej prawo do wypłaty emerytury i domagała się wypłaty świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011r. do 31 sierpnia 2012r. wraz z ustawowymi odsetkami.

W uzasadnieniu podała, iż Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. sygn. akt K 2/12 orzekł, iż art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Decyzją z dnia 12 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. organ rentowy odmówił uchylecia decyzji z dnia 7 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rantach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) prawo do emerytury za okres od 1 października 2011r. do 31 sierpnia 2012r.

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniosła odwołanie domagając się jej zmiany i wypłaty świadczenia za okres od 1 października 2011r. do 31 sierpnia 2012r. wraz z ustawowymi odsetkami.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. zostało opublikowane w dniu 22 listopada 2012r., zatem z tym dniem utracił moc art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. Trybunał Konstytucyjny nie wskazał w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych wyżej przepisów. Tym samym wyrok Trybunału z dnia 13 listopada 2012r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nadto organ rentowy zakwestionował w całości roszczenie o wypłatę odsetek, wskazując że nie pozostawał w zwłoce w wypłacie świadczeń w świetle obowiązywania normy zawartej w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd ustalił, co następuje:

E. O. była zatrudniona w Spółdzielni (...) w G. w okresie od 1 lipca 1989r. W dniu 6 marca 2009r. złożyła w ZUS wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 26 marca 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 marca 2009r., a decyzją z dnia 7 października 2011r. wstrzymał od dnia 1 października 2011r. dalszą wypłatę emerytury, w związku z nowelizacją przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wprowadzonych ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) polegająca na dodaniu art. 103a. W dniu 26 września 2012r. odwołująca rozwiązała stosunek pracy ze Spółdzielnią (...) na mocy porozumienia stron. Decyzją z dnia 9 października 2012r. organ rentowy ponownie ustalił wysokość świadczenia emerytalnego odwołującej i wznowił wypłatę emerytury od 1 września 2012r. (dow: akta emerytalne)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie K 2/12 (Dz.U. z 2012 r. poz. 1285) Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż „art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 257 poz. 1726 oraz z 2011 r. nr 291 poz.1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227, z 2010 r. nr 40 poz. 224, nr 134 poz. 903, nr 205 poz. 1365, nr 238 poz. 1578, nr 257 poz. 1226, z 2011 r. nr 75 poz. 378, nr 149 poz. 887, nr 168 poz. 1001, nr 187 poz. 1112, nr 105 poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251) dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez niego prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Wyrok ten został opublikowany w Dzienniku Ustaw z 22 listopada 2012r.

Spór dotyczy oceny, czy wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia emerytalnego oraz dalszych kwestii z tym związanych powinno nastąpić od dnia 22 listopada 2012 r., a więc od daty ogłoszenia tego wyroku, czy też od daty wstrzymania świadczenia, jak żąda tego wnioskodawczyni.

Stosownie do treści art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Orzeczenie Trybunału wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, chyba że Trybunał określi inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Z powyższej regulacji wynika, że orzeczenie Trybunału powoduje utratę mocy obowiązującej aktu prawnego na przyszłość. Zatem do czasu ogłoszenia orzeczenia Trybunału zakwestionowany akt prawny, czy też jego konkretny przepis mają moc obowiązującą. Niewątpliwie przepis art. 28

ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. utracił moc obowiązującą od dnia ogłoszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, co miało miejsce w dniu 22 listopada 2012r. Biorąc pod uwagę jedynie ten aspekt zagadnienia, można byłoby podzielić stanowisko organu rentowego, że wypłata świadczenia emerytalnego winna być podjęta od dnia 22 listopada 2012r., co w przypadku odwołującej nie miało zastosowania, z uwagi na wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy, a co za tym idzie podjęcie wypłaty świadczenia od 1 września 2012r. Jednak z punktu widzenia ubezpieczonej, która domaga się wypłaty świadczenia emerytalnego od dnia 1 października 2011r., którego to wypłata została wstrzymana na podstawie niezgodnego z Konstytucją przepisu, stanowisko to nie jest już tak oczywiste. Należy bowiem mieć na względzie okoliczność, że przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach dodany przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych został uznany za niezgodny z Konstytucją od początku, w efekcie został wyeliminowany z porządku prawnego. W tej sytuacji należy zgodzić się ze stanowiskiem wnioskodawczyni, że organ rentowy winien wypłacić świadczenie emerytalne od 1 października 2011r. Skoro zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny przepis został wyeliminowany z porządku prawnego, jako niezgodny z Konstytucją, to pomimo jego faktycznego obowiązywania do czasu ogłoszenia orzeczenia Trybunału, nie powinien być już w praktyce stosowany. Stosowanie zakwestionowanego przepisu do stanu faktycznego sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału byłoby po prostu krzywdzące i niezrozumiałe dla ubezpieczonej. Należy przy tym zwrócić uwagę, że skoro konkretny przepis, czy akt prawny zostaje wyeliminowany z obrotu prawnego z powodu niezgodności z Konstytucją, to w istocie owa niekonstytucyjność istnieje od daty wejścia w życie zakwestionowanego aktu. Ta okoliczność przemawia również za przyjęciem, że wypłata świadczenia emerytalnego winna być podjęta od daty jej wstrzymania.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego w kwestii relacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego na rozstrzygnięcia sądów powszechnych. I tak w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2000r., III ZP 27/00 Sąd Najwyższy wskazał, że akt normatywny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą nie powinien być stosowany przez sąd w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału. Również w postanowieniu z dnia 13 stycznia 2009 r. II Po 8/08 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że po wznowieniu postępowania na podstawie art. 401¹ § 1 k.p.c. sąd stwierdzając, iż orzeczenie wydane zostało na podstawie obowiązującego aktu prawnego ma jednocześnie przesłankę do innego rozstrzygnięcia sprawy uznając, że choć akt ten obowiązywał to nie powinien być zostać w sprawie zastosowany, co okazało się dopiero po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego.

Konsekwencją przyjęcia, że odwołującej przysługuje prawo do świadczenia emerytalnego od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 sierpnia 2012r. jest przyznanie jej ustawowych odsetek, zgodnie z jej żądaniem. Skoro wnioskodawczyni przysługiwało prawo do świadczenia emerytalnego, a jego wypłata została przez organ rentowy w efekcie błędnie wstrzymana (na podstawie niekonstytucyjnego przepisu), to ubezpieczonej przysługują ustawowe odsetki za opóźnienie w płatności kolejnych miesięcznych kwot świadczenia emerytalnego, stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.). W ocenie Sądu, ubezpieczona nie może ponosić negatywnych skutków niezgodnego z Konstytucją działania ustawodawcy.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.